

۲۰۲۳.۱۲.۱۸

سید عظیم حسینی

پروژه مجتمع های کانال قوش تپه

طرح پیشنهادی مبتنی بر انواع تحقیقات برای تهیه و انکشاف یک
ماستر پلان جامع جهت انکشاف و توسعه فارم های زراعتی و مالداري
مدرن و میکانیزه، پارک های صنعتی، صنایع دستی، تأسیسات انرژی
آبی، بادی و آفتابی، بازارهای تجاری و شهرک های مسکونی و روستائی
در زمین های اطراف کانال قوش تپه در ولایات

بلخ، فاریاب و جوزجان

با همکاری مشترک

سیدعظیم حسینی و دیپلوم انجینیر غلام سخی حسن زاده

۱۵ قوس ۱۴۰۲ مطابق ۶ دسمبر ۲۰۲۳

فرانسه-آلمان

فهرست مندرجات:

- I. پیشگفتار؛
- II. ضرورت انجام تحقیقات همه جانبه در مورد پروژه مجتمع قوش تپه در ولایات بلخ، فاریاب و جوزجان و براساس آن ایجاد یک ماستر پلان انکشافی جامع؛
- III. اهداف انکشافی پروژه مجتمع قوش تپه؛
- IV. ایجاد کمیسیون عالی دولتی کانال قوش تپه؛
- V. ایجاد مجتمع های زراعتی صنعتی قوش تپه در سطح ولایات بلخ، فاریاب، جوزجان؛
- VI. ضرورت توجه به بخشهای آبی در فعال سازی مجتمع های زراعتی صنعتی قوش تپه منجمله:
 - 1) مدیریت تخصصی و نظارت؛
 - 2) زمان بندی و فاز بندی؛
 - 3) ارتباطات و توسعه اجتماعی؛
 - 4) آموزش حرفه ای، حرفه ای و فنی، آموزش و نیروی انسانی و تحقیقات علمی؛
 - 5) ارتقای مهارت های مدیران و کارکنان از طریق دوره های آموزشی؛
 - 6) ایجاد یک مرکز تحقیقاتی و توسعهی زراعتی
 - 7) تهیه کود، تخمهای اصلاح شده و ماشین آلات مدرن؛
 - 8) زراعت میکانیزه، سالم، طبیعی و مدرن، مالداری و نگهداری سالم، طبیعی و مدرن
 - 9) پارک های صنعتی و تجاری از جمله صنایع دستی.
 - 10) شهر سازی و مسکن . ایجاد شهرک های رهائشی منجمله شهرک های روستائی و دهقانی جهت ترویج شهرنشینی با امکانات مواد داخلی تامین آب، برق، کانالیزاسیون، سرک های سنگفرش و امکانات نگهداری مویشی و مالداری
 - 11) ایجاد فرصت های شغلی؛
 - 12) نقش زنان در زراعت؛
 - 13) مشارکت جوانان در زراعت؛
 - 14) ایجاد صندوق حمایت از دهاقین، احیای بانکهای زراعتی ورهنی و تعمیراتی؛
 - 15) ایجاد کوپراتیف های زراعتی؛
- VII. مطالعات دقیق تأثیرات محیط زیست؛
- VIII. مسائل مالی و انواع قراردادهای پیشنهادی برای توسعه پروژه مجتمع قوش تپه؛ و
- IX. ضمایم.
 - (1) پیشنهاد تحقیقات مورد نیاز (فهرست)
 - (2) تحقیقات زراعتی و آدرس اینترنتی برای اطلاعات

۱. پیشگفتار:

با تکمیل حفر کانال قوش تپیه، در ولایت‌های بلخ، فاریاب و جوزجان در افغانستان، در دو طرف کانال قوش تپیه، با تمرکز بر فعالیت‌های زراعت عصری و میکانیزه، فارم‌های مالدار، کارخانجات صنایع خوراکی، صنایع دستی، پارک‌های صنعتی برای سایر صنایع، دستگاه‌های آب و انرژی، بازارهای تجارتي

توسعه و ساخت و ساز شهرک‌های شهری و روستایی، فرصت‌های فراوانی برای توسعه اقتصادی مناطق بوجود خواهد آمد.

برای روشن شدن موضوع، باید گفت که پروژه کانال قوش تپیه (کندن کاری و تکمیل کانال جهت تهیه ای بستر انتقال آب از دریای اموالی ختم حفرکاری پروژه) که در حال حاضر در حال اجراء است پروژه ای جدا از بحث پروژه مجتمع‌های کانال قوش تپیه میباشد که در ذیل به آن با عنوان «پروژه مجتمع‌های کانال قوش تپیه» پرداخته میشود.

از فرصت‌های پروژه مجتمع‌های کانال قوش تپیه، علاوه بر خود کفائی، در تولید انواع محصولات اسعار آور برای کشور، ایجاد فرصت‌های شغلی و بهبود زندگی مردم منطقه نیز میتوان بهره گرفت. جهت استفاده حد اکثری از این فرصت‌ها، تحقیقات همه جانبه و جامع که براساس آن ماستر پلان جامع و پلان‌های تفصیلی تهیه گردد، نیاز است. در ساخت این طرح‌ها از جمله نکات زیر باید لحاظ شود (به ضمایم مراجعه شود)

- (1) تحلیل دقیق نیازهای منطقه
- (2) شناسایی نقاط قوت و ضعف منطقه
- (3) تعیین اهداف و اولویت‌های توسعه
- (4) طراحی ماستر پلان و طرح‌های اجرایی
- (5) اجرای طرح‌ها و نظارت بر آنها

با توجه به این موضوعات، می‌توان برنامه‌ای جامع و کارآمد برای توسعه اقتصادی منطقه کانال قوش تپیه تهیه کرد. این برنامه می‌تواند به بهبود وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم منطقه کمک کند و افغانستان را به یک قطب زراعتی و صنعتی در منطقه تبدیل کند.

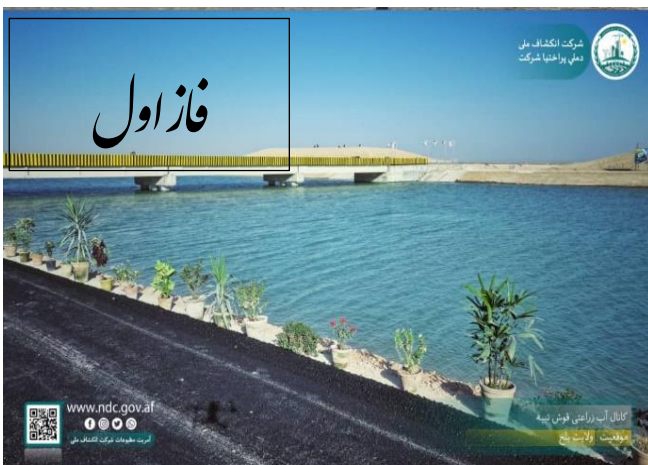
کانال قوش تپیه یک فرصت طلایی برای توسعه اقتصادی افغانستان است. با برنامه‌ریزی دقیق و جامع، می‌توان از این فرصت به بهترین شکل استفاده کرد و آینده‌ای روشن را برای منطقه رقم زد. برای اینکه از انکشاف غیر پلانی و خودسر جلوگیری گردیده باشد، دولت با نظردداشت تمام امکان‌سنجی‌های تخنیک‌ی زراعتی و مالدار، اقتصادی، اجتماعی، محیط زیست و غیره، ماسترپلان و پلان‌های تفصیلی را باید از طریق یک کمیسیون و اداره مستقل برای انکشاف این پروژه آماده نموده و از هر نوع انکشاف

غیر پلانی جلوگیری نماید. این طرح برای هوشدار همین منظور تهیه گردیده و به حاکمان امور تقدیم می گردد.

کانال قوش تپه از بزرگترین کانال های آبرسانی افغانستان و منطقه است که از ولسوالی کلداری ولایت بلخ به طول 285 کیلومتر، عرض 100 متر و عمق 8 متر تا ولسوالی اندخوی ولایت فاریاب در حال احداث میباشد. کانال قوش تپه از ولسوالی های خلم، نهرشاهی، دولت آباد ولایت بلخ عبور کرده و به ولسوالی های آقچه، مردیان و خواجه دوکوه ولایت جوزجان رسیده و از آنجا به ولسوالی اندخوی ولایت فاریاب سرازیر می شود. در مسیر این کانال بزرگ آبی چندین آبگردان، سیستم های آبیاری و سد کوچک برای تولید برق در نظر گرفته شده که با اجرای آن در یک سال 9 میلیارد متر مکعب آب ذخیره و 600 هزار هکتار زمین للمی به زمین آبی تبدیل خواهد شد.

این پروژه در 3 فاز اجرا می شود. فاز اول در 108 کیلومتر از کناره دریای آمو در ولسوالی کلداری بلخ آغاز تا ولسوالی دولت آباد بلخ است که حفر کانال مرحله اول تکمیل و افتتاح گردیده است.

فاز دوم به طول 177 کیلومتر از ولسوالی دولت آباد بلخ تا ولسوالی اندخوی فاریاب تحت کار است و امور حفرکاری بخش دوم به شدت ادامه دارد.

و فاز سوم نیز به توزیع زمین‌های زراعی تخصیص می‌یابد.

مرحله طرح پلان مجتمع‌های زراعی . صنعتی قوش تپه، احداث شبکه‌های آبیاری و توزیع زمین

این یک مرحله بسیار مهمی است که توجه خاص رهبری حکومت را می‌طلبد . این مرحله زمانی شروع می‌شود که تمام جوانب بررسی شده و بر اساس این مطالعات ، ماستر پلان و پلان‌های تفصیلی ترتیب و مطابق آن پروژه مجتمع‌های زراعی . صنعتی قوش تپه تحت اجرا قرارگیرد.

بر اساس ماستر پلان و پلان‌های تفصیلی فوق سپس درجه‌های کنترل آب و شبکه‌های آبیاری حفر و ساخته شده و زمین توزیع گردد. تحقیق و برنامه ریزی پروژه‌های پیچیده زیر نظر کمیسیون عالی دولتی و نهاد اجرائیوی هر چه سریعتر به صورت تخصیصی و فنی آغاز شود .

توسعه پروژه‌های مجتمع کانال قوش تپه در مقایسه با پروژه احداث کانال یک پروژه سرمایه‌گذاری بسیار بغرنج، پیچیده، زمان‌بر و بزرگ است. اگر افغانستان می‌خواهد که زراعت، مالدار و صنعت آن مطابق با استانداردهای جهانی باشد و محصولاتش را صادر کرده و به کشور اسعار بیاورد، باید از فرصتی که خدا(ج) داده، از آن بطور کامل استفاده شود.

شایان ذکر است که «آمودریا» از سلسله جبال پامیر سرچشمه گرفته و حدود 1126 کیلومتر آن در قسمت مرزهای شمالی افغانستان با تاجیکستان، ازبکستان و ترکمنستان و مجاورت ولایت‌های بدخشان، تخار، کندز، بلخ، جوزجان، فاریاب، جریان دارد که از پرآب‌ترین دریا‌های آسیای میانه محسوب می‌شود. بطوریکه قسمت‌هایی از آن نیز قابل کشتیرانی بوده و از طریق سواحل بنادر «شیرخان» و «حیرتان» بسیاری از کالاهای صادراتی یا وارداتی افغانستان به کشورهای آسیای میانه مبادله می‌گردد. دریای آمو بعنوان یک دریای بین‌المللی، مرز طبیعی مشترک میان افغانستان با سه همسایه شمالی قلمداد شده و حدفاصل قلمرو سرزمینی میان افغانستان و این کشورها محسوب می‌شود.

با افتتاح این کانال طبیعتاً توان اقتصادی منطقه شمال افغانستان بخصوص در بخش زراعت افزایش چشمگیری خواهد یافت. این حوزه با داشتن زمین‌های مرغوب و حاصلخیز و شرایط جغرافیایی و آب و هوایی می‌تواند تامین‌کننده بسیاری از اقلام زراعتی حتی برای منطقه باشد. به گفته برخی کارشناسان با بهره‌برداری این کانال، افغانستان به تنهایی می‌تواند نه تنها گندم خود بلکه گندم کشورهای منطقه را نیز تامین نماید و میتواند به منبع جدید صادرات کشور مبدل گردد.

II. ضرورت انجام تحقیقات همه‌جانبه در مورد پروژه مجتمع‌های کانال قوش تپه در ولایات بلخ، فاریاب و جوزجان و براساس آن ایجاد یک ماستر پلان انکشافی جامع؛

این طرح به عنوان بذل توجه و تأمل تهیه شده و تقدیم مسئولین می‌شود تا با ایجاد ماسترپلان و پلان‌های تفصیلی از این فرصت به بهترین شکل ممکن جهت توسعه اقتصادی و آینده‌ای روشن برای کشور و منطقه استفاده کنند. تمامی نکات آتی این طرح منحصراً جهت تهیه‌ای ماستر پلان برای پروژه مجتمع کانال قوش تپه گردآوری شده است. این طرح در خصوص توسعه چنین پروژه و مجتمع بزرگی چون قوش تپه، به هیچ وجه کامل نیست. این وظیفه مسئولین توسعه مجتمع قوشتپه خواهد بود که تمامی نکات مطرح شده را برای تحقیقاتی که بر اساس آن ماستر پلان تدوین می‌شود در نظر بگیرند.

با در نظر داشت اهمیت و همچنان گستردگی پروژه مجتمع‌های کانال قوش تپه که یکی از پروژه‌های بزرگ نه تنها در افغانستان بلکه در سطح منطقه به شمار می‌رود سعی گردیده تا تمام جوانب موضوع به صورت همه‌جانبه در نظر گرفته شود و یک طرح جامع عرض وجود نماید. با در نظر داشت اهمیت و بزرگی پروژه، باید تمام امکانات زیربنایی و قانونی جهت تشویق، رهنمائی و اشتراک تمام عیارسکتور خصوصی در تطبیق این پروژه فراهم گردد. سهم برجسته بخش خصوصی در پروژه بزرگ کانال قوش تپه، در نکات زیر نهفته است:

(1) تکنولوژی، تخصص و تجربه: بخش خصوصی باید در تکنولوژی، زراعت، مالداری، صنعت، تجارت تولید انرژی و شهرهای روستایی و بازارها، از جمله زراعت و و مالداری میکانیزه، تخصص و مدیریت داشته باشد. این تخصص و تجربه برای موفقیت پروژه ضروری است.

بخش خصوصی باید فناوری، مهارت‌ها و تجربه‌های لازم را در حوزه‌های مختلف کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت، این تخصص و تجربه برای موفقیت پروژه ضروری است.

(2) نوآوری: بخش خصوصی می‌تواند با ارائه راهکارهای نوآورانه، به بهبود عملکرد پروژه کمک کند. در کشورهای پیشرفته، بخش خصوصی نقش مهمی در اجرای پروژه‌های بزرگ ملی ایفا می‌کند. به عنوان مثال، در پروژه کانال پانامه، بخش خصوصی مسئول تأمین مالی و اجرای پروژه بود. این پروژه با موفقیت اجرا شد و تأثیر مثبت زیادی بر اقتصاد پانامه داشت.

(3) در افغانستان نیز، بخش خصوصی می‌تواند نقش مهمی در اجرای پروژه مجتمع‌های کانال قوش تیپه ایفا کند. با مشارکت بخش خصوصی، می‌توان از مزایای زیر بهره‌مند شد:

a. کاهش مصارف: با مشارکت بخش خصوصی، می‌توان از رقابت بین شرکت‌های خصوصی برای تأمین مالی و اجرای پروژه استفاده کرد. این امر می‌تواند منجر به کاهش مصارف پروژه شود.

b. تسریع در اجرای پروژه: با مشارکت بخش خصوصی، می‌توان از تخصص و تجربه شرکت‌های خصوصی استفاده کرد. این امر می‌تواند منجر به تسریع در اجرای پروژه شود.

c. بهبود کیفیت پروژه: با مشارکت بخش خصوصی، می‌توان از نوآوری شرکت‌های خصوصی استفاده کرد. این امر می‌تواند منجر به بهبود کیفیت پروژه شود.

(4) مشارکت بخش خصوصی در پروژه مجتمع‌های کانال قوش تیپه می‌تواند به موفقیت این پروژه و تأثیر مثبت آن بر افغانستان کمک کند. برخی از راهکارهای عملی برای مشارکت بخش خصوصی در پروژه کانال قوش تیپه اشاره می‌شود:

a. ایجاد یک چارچوب قانونی و مقرراتی مناسب برای مشارکت بخش خصوصی در پروژه‌های دولتی.

b. ایجاد یک نهاد دولتی برای هماهنگی و همکاری با بخش خصوصی در اجرای پروژه‌های دولتی.

c. تبلیغات و اطلاع‌رسانی گسترده در مورد مزایای مشارکت بخش خصوصی به شمول تمام مردم علاقمند در پروژه‌های دولتی.

(6) با اتخاذ این راهکارها، می‌توان زمینه را برای مشارکت گسترده بخش خصوصی در پروژه‌های بزرگ ملی، از جمله پروژه کانال قوش تیپه، فراهم کرد. بحث بیشتر در مورد دربخش مسایل مالی و قراردادها ارائه گردیده است.

III. اهداف انکشافی پروژه مجتمع قوش تیپه؛

(1) ایجاد مجتمع‌های زراعتی. صنعتی جهت افزایش تولید زراعتی. صنعتی با بهره‌گیری از زمین‌های دولتی.

(2) افزایش تولیدات زراعتی: کانال قوش تیپه با انتقال آب از آمودریا به مناطق خشک و نیمه خشک شمال افغانستان، می‌تواند به افزایش تولیدات زراعتی در این مناطق کمک کند. این امر می‌تواند منجر به بهبود معیشت دهقانان و کاهش فقر در این مناطق شود.

3) تأمین آب نوشیدنی و صنعتی: کانال قوش تپیه می‌تواند آب نوشیدنی و صنعتی مورد نیاز مناطق شمال افغانستان را تأمین کند. این امر می‌تواند به بهبود کیفیت زندگی مردم این مناطق کمک کند.

4) توسعه سیاحت: پروژه مجتمع های کانال قوش تپیه می‌تواند به توسعه صنعت توریسم در مناطق شمال افغانستان کمک کند. این امر می‌تواند منجر به ایجاد فرصت‌های شغلی و بهبود اقتصاد منطقه شود.

5) علاوه بر این اهداف، پروژه کانال قوش تپیه می‌تواند تأثیرات مثبت دیگری نیز بر افغانستان داشته باشد، از جمله:

a. کاهش مهاجرت: افزایش تولیدات زراعتی و بهبود کیفیت زندگی در مناطق شمال افغانستان می‌تواند منجر به کاهش مهاجرت از این مناطق شود.

b. توسعه بخش مالداري برای تحقق مصونیت غذایی.

c. ارتقاء باغداری و تنوع نباتی.

d. بهبود بهره‌وری و مدیریت منابع طبیعی.

e. ایجاد صنایع غذائی

f. توسعه صادرات

g. ایجاد اشتغال، ارتقای سطح زندگی شهروندان و کاهش ضریب فقر

IV. ایجاد کمیسیون عالی دولتی کانال قوش تپیه

بنابر اهمیت حیاتی و به منظور تنظیم و مدیریت سالم امور پروژه مجتمع های کانال قوش تپیه یک کمیسیون عالی دولتی به نام کمیسیون عالی پروژه مجتمع های کانال قوش تپیه در چوکات مجلس الوزراء تاسیس میگردد. جهت توزیع زمین و مدیریت کانال قوش تپیه اداره جدیدی با اشتراک وزارت های زراعت، صنعت و تجارت، مالیه، آب و برق، شهرسازی و مسکن، ترانسپورت، اداره محیط زیست، فواید عامه، اطلاعات و فرهنگ، و شرکت ملی، ایجاد میگردد.

در تعیین ترکیب کمیسیون عالی دولتی جهت مدیریت سالم پروژه مجتمع های کانال قوش تپیه، باید به موارد زیر توجه شود:

1) تخصص: اعضای کمیسیون باید از تخصص و تجربه کافی در زمینه‌های مرتبط با پروژه کانال قوش تپیه برخوردار باشند. این زمینه‌ها می‌توانند

2) نمایندگی: کمیسیون باید نمایندگانی از تمامی گروه‌های ذی‌نفع پروژه را داشته باشد. این گروه‌ها می‌توانند شامل دولت، بخش خصوصی، جامعه مدنی، و دهقانان باشند.

3) استقلال: اعضای کمیسیون باید از استقلال کافی برای تصمیم‌گیری برخوردار باشند. این امر مستلزم آن است که اعضای کمیسیون از هرگونه فشار سیاسی یا اقتصادی مصون باشند.

وظایف هر یک از اعضای کمیسیون به شرح ذیل:

1) رئیس کمیسیون: رئیس کمیسیون که عضویت کابینه را دارد، مسئولیت هدایت و نظارت بر عملکرد کمیسیون را بر عهده دارد. او همچنین باید هماهنگی‌های لازم را با سایر نهادهای مرتبط با پروژه انجام دهد.

2) نمایندگی: کمیسیون باید نمایندگانی از همه ذینفعان پروژه داشته باشد. این گروه‌ها شامل دولت، بخش خصوصی، جامعه مدنی و دهقانان است.

3) اعضای کمیسیون باید استقلال کافی برای تصمیم‌گیری داشته باشند. این امر مستلزم آن است که اعضای کمیسیون از هرگونه فشار سیاسی و اقتصادی محافظت شوند.

وظایف هر یک از اعضای کمیسیون در شرح زیر پیشنهاد می‌گردد:

1) رئیس کمیسیون: رئیس کمیسیون که به هیأت وزیران گزارش می‌دهد، هدایت و نظارت بر اقدامات کمیسیون را بر عهده دارد. او باید مسایل مرتبط با پروژه را با سایر نهادها هماهنگ کند.

2) نماینده دولت: نماینده دولت مسئول نمایندگی دولت در کمیسیون است. آنها باید اطمینان حاصل کنند که منافع دولت در این پروژه محافظت می‌شود.

3) نماینده سکتور خصوصی: نماینده سکتور خصوصی مسئول نمایندگی منافع زارعین سایر بخش‌های خصوصی در کمیسیون است. او باید اطمینان حاصل کند که منافع این بخش‌ها در پروژه محافظت می‌شود.

4) نماینده جامعه مدنی: نماینده جامعه مدنی مسئول نمایندگی منافع جامعه مدنی در کمیسیون است. او باید اطمینان حاصل کند که مزایای زیست محیطی و سایر مسائل اجتماعی در پروژه تامین می‌شود.

5) اعضای خبره کمیسیون: اعضای خبره کمیسیون وظیفه ارائه ای مشاوره ای تخصصی به کمیسیون را بر عهده دارند. این مشاوره‌ها می‌تواند در زمینه‌های زراعت، امور شهری و مسکن، محیط زیست، حقوق، صنعت و تجارت، مالی، آب و برق، حمل و نقل، مدیریت محیط زیست، کارهای عمومی، اطلاعات و فرهنگ و سرمایه‌گذاری ملی و غیره باشد.

بر اساس تجارب بین‌المللی، وظایف تخنیکی و مدیریتی کمیسیون عالی مستقل برای شروع پروژه مجتمع‌های کانال قوش تپیه که توسط دفتر اجرایی کمیسیون عالی، اداره می‌شود، به شرح زیر است:

وظایف فنی:

1) طراحی پروژه مجتمع‌های کانال قوش تپیه، تحقیق، ماستر پلان، پلان‌های تفصیلی و سایر قوانین و دستورالعمل‌ها.

بخش اجرایی کمیسیون تهیه اسناد و نقشه‌های پروژه مذکور به عهده دارد. این امر شامل برنامه ریزی دو طرف شمالی و جنوبی مسیر کانال، و سایر مسائل مربوط به پروژه می‌شود. مسایل مهم زیر باید در ماسترپلان طراحی شده توسط کمیته‌های تخصصی کمیسیون عالی مستقل در سطح پروژه گنجانده شده و جهت تطبیق به ادارات ذیربط ارسال گردد:

1) زراعت و مالداري به شمول ایجاد فارمهای گل گلاب و زعفران جهت تعویض کوکنار؛

2) لند سکپ ساحات، پارکهای های تفریحی شهری و ولایتی؛

- 3) شهرک های دهقانی ومسکن با تمام امکانات عصری
 - 4) آب رسانی،
 - 5) برق،
 - 6) کانالیزاسیون،
 - 7) سرک های سنگفرش
 - 8) پارکهای صنعتی به شمول صنایع دستی مانند قالین وغیره
 - 9) مراکز بزرگ صنعتی .زراعتی یا صنایع زراعتی
 - 10) احداث سردخانه ها جهت نگهداری میوه جات وسبزیجات موسمی
 - 11) فابریکات تولید شکر، نختابی، تولید تار قالین، وفابریکات نساجی مختلف با استفاده از مواد
 - 12) احداث فابریکات چرم و تولید پشم برمبنای موادخام داخلی در مجتمع زراعتی صنعتی قوش تپیه
 - 13) احداث مراکز پروسس و بسته بندی و فابریکات کنسرو،جوس و مرباء به ستندرد اروپا وامریکا
 - 14) احداث نمایشگاه های داخلی وخارجی،
 - 15) احداث بازار سریسته به شیوه های بازار های قدیمی یا چته بازار برای تجارت دایمی در هر سه ولایت شامل کانال قوش تپیه
 - 16) انتقال گاز طبیعی به ولایات همجوار
 - 17) فابریکه بزرگ تولید کود کیمیاوی براساس گاز در جوزجان وفاریاب
- 2) نظارت بر ساخت پروژه: پس از تهیه طرح پروژه، کمیسیون عالی باید مسئولیت نظارت بر ساخت پروژه را بر عهده داشته باشد. این امر شامل بررسی پیشرفت پروژه، اطمینان از کیفیت ساخت، و رفع نواقص احتمالی می شود. کمیسیون عالی باید به طور منظم از پروژه بازدید کند و گزارش پیشرفت پروژه را به مقامات ذیصلاح ارائه دهد.
- 3) تحویل پروژه:
- پس از تکمیل ساخت هر بخشی از ماستر پلان، کمیسیون عالی باید مسئولیت تحویل پروژه را بر عهده داشته باشد. این امر شامل تحویل پروژه به کارفرما و اطمینان از عملکرد صحیح پروژه می شود. کمیسیون عالی باید یک دوره آزمایشی برای پروژه تعیین کند تا عملکرد صحیح آن را تأیید کند.
- وظایف مدیریتی:
- 1) تهیه بودجه و تأمین مالی پروژه: کمیسیون عالی باید مسئولیت تهیه بودجه و تأمین مالی پروژه را بر عهده داشته باشد. این امر شامل شناسایی منابع مالی، جذب سرمایه گذاران، و مدیریت منابع مالی پروژه می شود.

2) برنامه ریزی و مدیریت منابع انسانی: کمیسیون عالی باید مسئولیت برنامه ریزی و مدیریت منابع انسانی پروژه را بر عهده داشته باشد. این امر شامل استخدام و آموزش نیروی انسانی، و مدیریت روابط کار می‌شود.

3) ارتباطات و اطلاع رسانی: کمیسیون عالی باید مسئولیت ارتباطات و اطلاع رسانی پروژه را بر عهده داشته باشد. این امر شامل اطلاع رسانی به عموم مردم، و جلب حمایت گروه‌های ذی‌نفع می‌شود.

برنامه ریزی و طراحی پروژه:

1) اولین وظیفه کمیسیون عالی، برنامه ریزی و طراحی ماستر پلان پروژه در طیف وسیع و ابعاد مختلف تکنیکی است. این امر شامل تمام موارد مرتبط با پروژه می‌شود. در این مرحله، کمیسیون عالی باید با استفاده از کارشناسان و مشاوران متخصص، یک طرح جامع و یا ماستر پلان قابل اجرا برای پروژه تهیه کند.

2) تعیین مساحت زمین‌های دولتی برای کشت محصولات اصلی.

3) اختصاص زمین‌های دولتی برای کشت محصولات اصلی مانند گندم، پنبه، لبلبو، زعفران و حبوبات.

4) اختصاص زمین‌های دولتی جهت تاسیس پارک‌های صنعتی به شمول صنایع دستی مانند قالین و غیره، تاسیس مجتمع‌های زراعتی. صنعتی، احداث سردخانه‌ها جهت نگهداری میوه‌جات و سبزیجات موسمی، محلات نمایشگاه‌های داخلی و خارجی، بازار سربسته به شیوه‌های بازارهای قدیمی یا چته بازار برای تجارت دائمی و غیره

5) رهبری ایجاد مجتمع‌ها و مراکز بزرگ زراعتی. صنعتی. تجارتي در ولایات شامل پروژه بزرگ قوش تیپه

با توجه به تجارب جهانی، کمیسیون عالی جهت راه اندازی کانال قوش تیپه باید مسئولیت انجام وظایف فنی و مدیریتی فوق را در چوکات موضوعاتی که در ذیل مشخص گردیده بر عهده داشته باشد. انجام این وظایف به طور صحیح و دقیق، می‌تواند نقش مهمی در موفقیت پروژه کانال قوش تیپه ایفا کند.

نوت: تشکیلات و امور کمیسیون بر وفق یک طرز العمل تنظیم و به پیش برده می‌شود.

V. نحوه ایجاد مجتمع های زراعتی. صنعتی قوش تیپه در سطح ولایات بلخ، فاریاب، جوزجان
جهت پیشبرد امور در ساحه ایجاب مینماید تا در سطح ولایات شامل پروژه ادارات محلی جهت تطبیق ماستر پلان ایجاد گردد. شیوه مدیریت مجتمع های زراعتی صنعتی قوش تیپه در سطح ولایات بلخ، فاریاب، جوزجان میتواند گزینه های ذیل باشد:

1) به شیوه اداره پروژه وادی هلمند

2) به شیوه اداره پروژه کانال ننگرهار

3) به شیوه ایجاد شرکت مختلط دولتی با سهم داشتن وزارت های زراعت، صنعت و تجارت، مالیه، آب و برق، شهرسازی و مسکن، ترانسپورت، اداره محیط زیست، فواید عامه، اطلاعات و فرهنگ، و شرکت ملی.

4) به شیوه ایجاد شرکت مختلط دولتی و خصوصی براساس مشارکت عامه و سکتور خصوصی
public privet partnairship (ppp) .

5) به شیوه تصدی های دولتی

6) جهت رهبری مجتمع های زراعتی . صنعتی مطابق ماستر پلان، درهر ولایت اداره محلی
درچوکات یکی از گزینه های فوق ایجاد میگردد.

VI. بذل توجه در بخشهای سکتوری آینده در مجتمع های زراعتی صنعتی قوش تیپه در ولایات
بلخ،

فاریاب وجوزجان منجمله :

بخش 1: مدیریت و نظارت : در طرزالعمل جداگانه تنظیم میگردد.

بخش 2: زمان بندی و فازبندی

2.1 تقسیم مراحل

2.1.1 تعیین فازهای زمانی بر اساس اهداف و اولویت های مشخص.

2.1.2 ایجاد یک نقشه زمانی جامع برای اجرای طرح.

بخش 3: ارتباطات و توسعه اجتماعی

3.1 برنامه تبلیغاتی

3.1.1 طراحی و اجرای برنامه تبلیغاتی جهت اطلاع عموم.

3.1.2 استفاده از رسانه های مختلف، شبکه های اجتماعی و جشنواره های محلی.

3.2 رابطه با جوانان

3.2.1 بهبود ارتباط با جوانان، مشارکت فعال و آگاه سازی آنها در مورد پروژه

3.2.2 انجام فعالیت ها و کمپین ها برای جلب حمایت جوانان.

3.3 تعامل با جوامع محلی

3.3.1 ملاقات با مردم محلی، شناسایی نیازها و ترویج تعامل.

3.3.2 تشویق مشارکت جوانان و زنان در تصمیم گیری های محلی.

3.3.3 برنامه های تشویقی برای تشویق مشاغل محلی.

بخش 4: بخش آموزش مسلکی، حرفوی و تخنیکي و منابع بشري و تحقیقات علمی

4.1 آموزش مدیریت

4.1.1 ایجاد مکاتب حرفوی ویا مسلکی، انستیتوت ها وپوهنتون های تخنیکي وزراعتی ومالداری به

شمول لیلیه (خوابگاه) جهت تربیه کارگران ماهر، معاونان انجنیر ومتخصصین رشته های تخنیکي

وزراعتی ومالداری.

4.1.2 برگزاری دوره‌های آموزشی برای مدیران و کارکنان مرتبط با طرح.

4.1.3 ارتقاء مهارت‌های کارکنان به وسیله آموزش‌های مداوم.

4.2 ایجاد یک مرکز تحقیقاتی و توسعه‌ی زراعتی.

این مرکز یک نهاد علمی است که به منظور انجام تحقیقات و توسعه در زمینه‌های مختلف زراعتی، ایجاد میگردد. این مراکز معمولاً به بخش دولتی یا خصوصی تعلق دارند و از بودجه‌های دولتی یا خصوصی برای تامین مالی فعالیت‌های خود استفاده می‌کنند. وظایف اصلی یک مرکز تحقیقاتی و توسعه‌ی زراعتی عبارتند از:

4.2.1 انجام تحقیقات اساسی و بنیادی در زمینه‌های مختلف زراعتی، مانند تنوع و تولید محصولات زراعتی، پرورش حیوانات و طیور، حفاظت از محصولات زراعتی، و مدیریت آب و خاک.

4.2.2 توسعه و انتقال تکنولوژی‌های جدید به دهقانان و تولیدکنندگان محصولات زراعتی.

4.2.3 آموزش و توانمندسازی دهقانان و تولیدکنندگان محصولات زراعتی

4.2.4 تحقیق و توسعه در زمینه‌های مرتبط با زراعت پایدار.

4.3 مشارکت کارکنان

4.3.1 ایجاد فرصت‌های مشارکت فعال کارکنان در ارتقاء عملکرد طرح.

4.3.2 تشویق به ایده پردازی و نقدهای سازنده از سوی کارکنان.

بخش 5: ارتقای مهارت‌های مدیران و کارکنان از طریق دوره‌های آموزشی

5.1. استفاده از آخرین دانش و تجربیات بین المللی در مدیریت؛

5.2. برگزاری دوره‌های آموزشی برای دهاقین در زمینه زراعت و مالداری.

5.3. توسعه برنامه‌ها برای افزایش دانش دهاقین؛

بخش 6 : کودها و ماشین‌آلات

6.1 پشتیبانی مالی

6.1.1 ارائه تسهیلات مالی برای تهیه کودها و ماشین‌آلات زراعتی.

6.1.2 ایجاد خطوط اعتباری مخصوص برای دهقانان.

6.2: توزیع کودها و ماشین‌آلات

6.2.1 ایجاد شبکه‌ی توزیع کودها و ماشین‌آلات با همکاری با توريدکنندگان.

6.2.2 ایجاد مراکز توزیع منطقه‌ای جهت سهولت در دسترسی به مواد اولیه زراعتی

بخش 7. زراعت میکانیزه، سالم، طبیعی و مدرن، مالداری سالم، طبیعی و مدرن و حفاظت گاه‌ها ؛

7.1. مراحل آماده سازی زمین دولتی برای دستیابی به اهداف این طرح:

7.1.1. ایجاد نقشه‌های زمین شناسی و تخصیص اکثری زمین بر اساس نیاز.

7.1.2. طراحی نقشه های اجرایی بخش شمالی و جنوبی کانال در نقاط مختلف پروژه در هر ولایت برای استفاده چند منظوره.

7.2. تنوع زراعت شامل گلاب و زعفران

7.2.1. تشویق به کشت محصولات زراعت متنوع با توجه به محصولات زراعی و آب و هوا و اقلیم منطقه.

7.2.2. حمایت از دهاقین برای انتخاب محصولات با توجه به نیاز بازار؛

7.3. مدیریت آبیاری

7.3.1. توسعه سیستم های آبیاری مدرن، پایدار و کارآمد؛

7.3.2. استفاده از بهترین تکنیک های مدیریت آب در زراعت؛

7.3.3. ایجاد مراکز آموزشی برای آموزش دهاقین در زمینه مدیریت آبیاری.

7.4. توسعه تکنالوژی جدید

7.4.1. نمایش پروژه های نمونه برای معرفی تکنالوژی جدید به مردم؛

7.4.2. تشکیل کوپراتیفها برای استفاده حداکثری از زمین؛

7.5. باغداری و تنوع نباتات

7.5.1. ایجاد باغ های مدل و نمونه برای آموزش بهترین شیوه های باغداری؛

7.5.2. ترویج استفاده از گونه های محلی در باغ ها؛

7.5.3. ترویج مشارکت اقتصادی محلی و سرمایه گذاری در زراعت، مالداري و باغداری؛

7.5.4. برگزاری دوره های آموزشی برای دهاقین در بهترین شیوه های باغداری؛

7.5.5. ایجاد فرصت برای تبادل دانش و تجربیات بین دهاقین؛

7.6. حمایت از دهاقین و تنوع بخشی در زراعت

7.6.1. تشویق به کشت باغ های مختلف بر اساس نیاز بازار؛

7.6.2. کمک به دهاقین برای تولید محصولات جدید و با ارزش افزوده؛

7.6.3. ارائه تسهیلات مالی برای تشویق کاشت محصولات جدید؛

7.6.4. آموزش دهاقین در مورد بهترین شیوه های زراعت؛

7.7. حفاظت از زمین

7.7.1. انجام تحقیقات حفاظتی برای جلوگیری از فرسایش و از دست دادن خاک؛

7.7.2. توسعه سیستم های آبیاری مدرن برای حفظ منابع آب؛

7.8. میکانیزه کردن زراعت

7.8.1. میکانیزه کردن زراعت می تواند به افزایش بهره وری و کاهش مصرف نهاده کمک کند.

7.9. حیوانات

7.9.1. تبدیل مالداری به یک بخش مهمی از سکتور زراعت؛

7.9.2. تهیه تجهیزات مالداری و تسهیلات مالی برای تهیه تجهیزات؛

7.9.3. ترویج توسعه مالداری منجمله توسعه فارم های پرورش ماهی، به عنوان یک فرصت اقتصادی و استفاده از روش های نوین برای توسعه اقتصادی.

7.9.4. تدویر ورکشاپ ها و دوره های آموزشی مالداری برای دهاقین.

7.9.5. آموزش دهاقین در زمینه تکنولوژی های نوین در مالداری ؛

7.9.6. توسعه برنامه های حمایتی برای توسعه مالداری و پیوند آن با زراعت؛

7.9.7. ارائه تسهیلات مالی برای بهبود زیرساخت ها و تجهیزات مالداری ؛

7.9.8. آموزش دهاقین در سیستم تغذیه و ایجاد مراکز آموزشی برای بهبود.

7.10. مدیریت تغذیه حیوانات اهلی

7.10.1. ایجاد و توسعه بخش مالداری و پرورش ماهی با همکاری کارشناسان.

7.10.2. بهبود تجهیزات و نژادهای مالداری و افزایش کیفیت و تولید گوشت و لبنیات.

7.10.3. فراهم آوردن امکانات و تسهیلات مالی برای بهبود تجهیزات مالداری.

7.10.4. ایجاد مراکز آموزشی برای مدیریت خوب مالداری.

7.10.5. ایجاد برنامه های تشویقی برای مشاغل محلی؛

7.10.6. احداث باغات مالداری برای تولید خوراک مالداری؛

بخش 8 پارک های صنعتی به شمول صنایع دستی

8.1. ایجاد پارک های صنعتی اعم از صنایع دستی مانند فرش و غیره.

8.2. احداث مراکز بزرگ صنعتی - زراعتی: مراکز بزرگ صنعتی - زراعتی می توانند نقش مهمی در فرآوری و بسته بندی محصولات زراعتی داشته باشند. ایجاد مراکز بزرگ کشت و صنعت می تواند به افزایش ارزش و کاهش ضایعات محصولات زراعتی کمک کند.

8.3. ساخت سردخانه برای نگهداری میوه ها و سبزیجات فصلی.

8.4. تقویت واحداث فابریکات تولید شکر، نختابی، تولید تار قالین، وفابریکات نساجی جهت تولید تکه های مختلف با استفاده از تولید لبلبو و پنبه در داخل کشور برای تامین مصارف داخلی.

8.5. احداث فابریکات چرم و تولید پشم قالین برمبنای مواد خام داخلی در مجتمع زراعتی صنعتی قوش تپیه.

8.6. احداث کارخانه های کنسرو، آب میوه و مرباء بر اساس ستندرد های اروپایی و امریکایی.

8.7. احداث محلات دائمی برای نمایشگاه های داخلی و خارجی؛

8.8. احداث بازار سرپسته به شیوه های بازار های قدیمی یا چته بازار برای تجارت دائمی در هر سه ولایت شامل کانال قوش تپیه

بخش 9 توسعه شهر سازی و مسکن : ایجاد شهرک ها و منازل رهایشی اعم از شهری و روستائی با آبرسانی، برق، فاضلاب، جاده های سنگفرش و محلات حفاظت حیوانات از مصالح داخلی.

9.1. ایجاد شهرک های رهایشی جهت ترویج شهرنشینی در سه ولایت بلخ، فاریاب، جوزجان

9.2. استفاده از مواد داخلی

9.3. تامین آب، برق، کانالیزاسیون و سرک های سنگفرش

بخش 10 ایجاد فرصت های شغلی:

10.1 برنامه ریزی برای ارتقاء وضعیت اقتصادی و اجتماعی دهاقین.

10.2 اتخاذ تدابیر لازم در ایجاد و توسعه فرصت های شغلی.

بخش 11 نقش زنان در زراعت

11.1 توسعه نقش زنان در زراعت و مالداری.

11.2 ارتقاء نقش زنان در زراعت از طریق برگزاری دوره های آموزشی.

11.3 تشویق به مشارکت فعال زنان در کوپراتیف های زراعتی.

بخش 12 مشارکت جوانان در زراعت

12.1 حمایت از جوانان

12.1.1 ارائه ای برنامه های تشویقی برای جذب جوانان در زمینه زراعت.

12.1.2 ایجاد فرصت های شغلی مخصوص جوانان در حوزه زراعت

بخش 13 ایجاد صندوق حمایت از دهاقین

ایجاد صندوق های پس انداز، بانک های زراعتی و توسعه برای حمایت از دهاقین.

ایجاد بانک های زراعتی در گذشته روش خوبی برای ارائه تسهیلات و توسعه به دهاقین بوده است. از سوی دیگر، اگر صندوق کمک به دهاقین ایجاد و به طور دقیق و مؤثر اجرا شود، می تواند تأثیر مثبتی بر تولیدات زراعتی، زندگی دهاقین و توسعه اقتصادی کشور داشته باشد. برای افزایش مؤثریت صندوق کمک به دهاقین، می توان از راهکارهای زیر استفاده کرد:

13.1 توسعه مشارکت بین بخش های مختلف جامعه: مشارکت بین دولت، سازمان های غیردولتی و بخش خصوصی می تواند به افزایش منابع مالی صندوق و اجرای مؤثر برنامه های حمایتی کمک کند.

13.2 توجه به نیازهای واقعی دهاقین: برنامه های حمایتی صندوق باید بر اساس نیازهای واقعی دهاقین طراحی و اجرا شود.

13.3 ارائه ای خدمات مشاوره ای و آموزشی به دهاقین: ارائه ای خدمات مشاوره ای و آموزشی به دهاقین می تواند به آنها کمک کند تا از منابع مالی صندوق به طور مؤثر استفاده کنند.

بخش 14 ایجاد کوپراتیف های زراعتی

14.1 کوپراتیف های زراعتی، می توانند نقش مهمی در توسعه زراعتی ایفا کنند. از جمله:

14.1.1 بازاریابی محصولات

14.1.2 تسهیلات کمک کننده

14.2 برای ایجاد کوپراتیف های زراعتی، می توان اقدامات زیر را انجام داد:

14.2.1 آموزش و مشاوره به دهقانان

14.2.2 تامین سرمایه اولیه

14.2.3 ایجاد زیرساخت های لازم

14.2.4 ایجاد صندوق مالی برای تشویق به ایجاد کوپراتیف های زراعتی

14.2.5 ارائه مشاوره های فنی برای بهبود عملکرد کوپراتیف ها.

VII. مطالعات دقیق تأثیرات محیط زیست :

پروژه مجتمع های کانال قوش تپه می تواند تأثیرات محیط زیستی قابل توجهی در زمینه های زیر داشته باشد:

- تغییر در پوشش گیاهی و جانوری منطقه
- تخریب خاک
- آلودگی آب و هوا

برای کاهش این تأثیرات، لازم است که اقدامات زیر در طرح پروژه گنجانده شود:

- انجام مطالعات زیست محیطی جامع
- به کارگیری فناوری های سازگار با محیط زیست
- اجرای برنامه های حفاظت از محیط زیست

VIII. مسائل مالی و انواع قراردادهای پیشنهادی برای توسعه پروژه مجتمع قوش تپه:

- (1) ایجاد یک سیستم مدیریت مالی شفاف و قابل بررسی برای تخصیص و پیگیری منابع.
- (2) به کارگیری قراردادهای مشارکت عامه و خصوصی (**Public Private Partnership**) در کنار سایر مسایل که در قانون مربوط پیشبینی گردیده است میتواند راه را برای این نوع قرارداد ها نیز میسر سازد:
- (3) قرارداد ساخت، بهره برداری، انتقال و واگذاری (**Build, Operate, Transfer (BOT)**): در زبان ساده به قراردادهای "ساخت، بهره برداری، انتقال و واگذاری" (**BOT**) گفته می شود. در این نوع از قراردادها شرکت و یا مجموعه ای از شرکت ها پس از اخذ امتیاز، پروژه های سنگین مالی را اجرا میکنند. اینگونه شرکت ها پس از طی شدن مدت زمانی محدودی از پروژه های مذکور نفع خواهند برد و سپس پروژه را به طوری که امکان فعالیت کامل بر روی آن وجود داشته باشد به صورت بلاعوض آن را به طرف دیگر واگذار می کنند که اغلب طرف دیگر دولت

و یا شرکت‌های خصوصی وابسته به دولت است. آنچه گفته شد یک تعریف کلی و کامل از قراردادهای بی او تی (BOT) است. قراردادهای بی او تی در بخش‌های مختلف و پروژه‌های زیر بنایی زیادی کاربرد دارند مانند:

(4) احداث پروژه‌های مجتمع‌های زراعتی. صنعتی مانند کانال قوش تیپه

(5) احداث خطوط راه آهن

(6) احداث شاهراه‌ها

(7) احداث میادین هوایی

(8) احداث بند های بزرگ آب و برق

(9) قراردادهای مجتمع‌های پتروشیمی و سایر پروژههای عظیم دیگر.

a. قراردادهای احداث، تملک و بهره برداری **Build, Own, Operate** به اختصار قرارداد **(BOO)** گفته میشود. قراردادهای متنوع تجاری در دنیای امروز نقش بزرگی، در توسعه اقتصادی کشورها و رشد شرکتهای مختلف دارند. به خصوص در کشورهای درحال توسعه که نیاز به انتقال سرمایه، تخصص و تکنولوژی خارجی همواره احساس میشود. یکی از این قراردادها که هم برای کشورهای در حال توسعه و هم برای شرکتهای خصوصی فواید زیادی دارد، قراردادهای سرمایه گذاری و تأمین مالی است. قراردادهای سرمایه گذاری آشکال متنوعی دارند که قراردادهای "احداث، تملک و بهره-برداری" که به اختصار قرارداد **BOO** هم خوانده میشود، از مهم‌ترین این قراردادها هستند. قرارداد احداث، تملک و بهره برداری چیست؟ قراردادهای **BOO** دارای سه مرحله است که شامل احداث و ساخت پروژه، تملیک آن به سرمایه گذار و در نهایت بهره‌برداری از پروژه توسط شرکت سرمایه گذار است.

در ادامه هر یک از مراحل سه گانه این قرارداد را بررسی می کنیم.

i. مرحله اول قرارداد: در قراردادهای **BOO**، یک سرمایه گذار که اغلب یک شرکت یا مجموعه‌ای از شرکتهای خصوصی قدرتمند خارجی است، اقمالداری به انعقاد قرارداد با یک دولت میکند. شرکت خصوصی متعهد میشود تا موضوع قرارداد را (که میتواند تاسیس میدان هوایی، سد، پالایشگاه نفتی یا سایر زیرساختهای کشور در حوزه های انرژی باشد) با مصرف و سرمایه خود احداث کند.

ii. مرحله دوم قرارداد: پس از احداث و راه اندازی پروژه، طبق قرارداد **BOO**، شرکت سازنده و سرمایه گذار مالک کل پروژه می‌شود و هیچ تعهدی بر انتقال مالکیت به بخش دولتی ندارد.

iii. مرحله سوم قرارداد: در آخر نیز سرمایه گذار که پس از احداث پروژه را تملک هم کرده است، بدون محدودیت زمانی اقدام به بهره برداری از پروژه میکند.

b. قراردادهای ساخت، تملک، بهره برداری و انتقال. **Transfer Build, Own, Operate**

به اختصار **(BOOT)** مالکیت کامل پروژه در طول مدت بهره‌برداری امکاناتی از قبیل واگذاری مالکیت به ثالث، امکان جانشینی، ایجاد و تنظیم تعرفه افزایش قیمت

و ... را برای سرمایه گذار فراهم می کند. تعهد به انتقال پروژه در پایان زمان مقرر به دولت، جزء لاینفک از قرارداد است.

مزیت وجذابیت این قراردادها عمدتاً در چند نکته مهم ذیل نهفته است:

- i. دولت ها بدون آنکه از بودجه دولتی بخصوص که کسر بودجه موجود بوده ویا توان تأمین بودجه وجود نداشته باشد تا به سرمایه گذاری ها بزرگ پردازد، شرکت های بزرگ البته براساس منافع متقابل سرمایه این پروژه های بزرگ را تأمین مینمایند.
- ii. این پروژه های بزرگ پس از آغاز بهره برداری ضرورت های داخلی کشور را مرفوع میسازد.
- iii. با اكمال این پروژه ها صادرات کشور از حالت بدوی و عنعنوی خارج گردیده و صادرات وارد مرحله تکاملی و هدفمند میگردد که مزید بر خود کفائی اسعار قابل توجه بدست می آید.
- iv. دربرخی از موارد باعث کاهش واردات میگردد مانند نفت، گاز مایع و غیره.
- v. تکنولوژی جدید به کشور انتقال یافته، باعث ایجاد و توسعه رشته و مسلک های جدید میگردد.
- vi. جذب بیشتر جوانان را به کار بدنبال داشته، سطح رفاهیت شهروندان ارتقاء می یابد.
- vii. تشکیل یک تیم مالی جهت نظارت بر مصرف و تخصیص منابع.
- viii. ایجاد برنامه های تشویقی برای کسب و کارهای محلی.

این طرح، مشمول توسعه زراعت، مالداري و سکتورهای همکار با استفاده از کانال قوش تپه و زمین های دولتی در شمال افغانستان، با توجه به نیازها و منابع منطقه، اهداف جامعی را ترتیب داده و سازماندهی کرده است.

با توجه به تجربیات جهانی و تکنولوژی های نوین، این طرح قادر به تحولات بزرگی در زمینه زراعت و مالداري شمال افغانستان خواهد بود.

c. یکی دیگر از راه های تمویل این پروژه بزرگ میتواند، از طریق فروش سند بهادار یا سهم به شهروندان باشد. نمونه های بارز این طرح، کانال سوز و کانال پانامه میباشد که تمام شهروندان علاقمند میتوانند درین پروژه بزرگ ملی سهم گرفته و در آبادی کشور و منطقه ای شان سهم مستقیم بگیرند.

d. احیای بانک زراعتی و رهنی و تعمیراتی یا تاسیس یک نهاد جدید تحت نام بانک اقتصاد مشترک ملی تا هر فرد ملت افغانستان در سرمایه گذاری آن سهم و شریک باشد و هر کس به اندازه سهم خود که از یک هزار افغانی شروع شود و الی هر قدر که یک نفر می تواند سرمایه گذاری نماید شریک باشد. این شراکت به اساس نفع و ضرر مشترک و مساوی بوده و موضوع سود در میان نباشد.

برمبنای این برنامه ملی، که ماستر پلان انکشافی کانال قوش تپه باید آماده گردد، ایجاد کوپراتیف های زراعتی، مراکز بزرگ صنعتی. زراعتی، صندوق کمک به دهاقین از مدرک عواید زمین های دولتی و شیوه های توزیع زمین براساس قرارداد های مشارکت سکتور خصوصی و عامه به انگلیسی (**PPP Public**) **Private Partnership** و با تقویت نقش زنان و جوانان، سهم مهمی را در دورنمای روشن برای کانال

قوش تپیه ایفا خواهد نمود. همچنان ایجاد یک پلان تطبیقی همه جانبه توزیع عادلانه ای زمین های زراعتی در دوطرف کانال قوش تپیه را از لحاظ اقتصادی که با مفیدیت و مؤثریت بالا صورت گیرد سهل خواهد ساخت.

تبصره قابل توجه:

این پیش نویس طرح فقط یک پیشنهاد بوده به هیچوجه نمیتواند جایگزین تهیه مطالعات امکان سنجی تخصصی، تهیه ماستر پلان، تهیه نقشه های تفصیلی، تهیه مقررات و قوانین، ایجاد شرکت های دولتی برای همکاری با بخش خصوصی، قراردادهای انتقال فناوری و سایر مسائل مربوط میگردد.

پیشنهاد می کنیم که هیئت مستقل و مرجع اجرایی یا همان کمیته دولتی با عضویت سکتور خصوصی برای توسعه این پروژه بزرگ در اسرع وقت تعیین شوند. تهیه طرح های فوق الذکر و تاسیس شرکت های دولتی باید به فوریت آغاز شود. برای انتقال تکنولوژی جدید از کشورهای توسعه یافته، یک کمیسیون تخصصی برای انجام ترتیبات لازم تعیین گردد.

و من الله توفیق

IX ضمایم

1. پیشنهاد تحقیقات لازم

1.1. تحقیقات بازار و انتخاب محصول

بر اساس مفهوم و مکان، محقق باید با فارمها، سوپرمارکتها و/یا توزیع کنندگان تماس بگیرد تا اطلاعات دقیقی در مورد قیمتها و ترجیحات مشتری ایجاد کند. در پایان این مرحله آنها یک گزارش داده جامع خواهند داشت تا به آنها در تصمیم گیری در مورد انتخاب محصول کمک کند.

1.2. طراحی مزرعه و انتخاب تجهیزات

محقق طراحی مزرعه و تهیه تجهیزات را با در نظر گرفتن مفهوم، مکان، بودجه و فصل توصیه می کند.

1.3. تحلیل اقتصادی

در این مرحله محقق یک مدل اقتصادی برای مزرعه ایجاد می کند و شامل تجزیه و تحلیل حول عامل بازگشت سرمایه (ROI)، تخمین بازپرداخت، هزینه های عملیاتی و سرمایه می شود و در پایان این مرحله بانک یک مدل اقتصادی سودآور خواهد داشت که قابل اعتماد است

1.4. ارزیابی پایداری

تعریف و اثبات پایداری اقتصادی سودآور یک تحقیق سیستماتیک مهم است که باید با کمک همه احتمالات و آمار و ارقام جمع آوری شده انجام شود. در پایان، سرمایه گذاران درک بهتری از حوزههایی خواهند داشت که سرمایه گذاریها و عملیات آنها تأثیر مثبتی دارد. بر اساس تحقیقات انجام شده، طرح پیشنهادی یک بررسی عمیق از امکان سنجی فنی و قابلیت مالی پروژه است. هزینه های سرمایه ای و عملیاتی بر اساس پارامترهای فیزیکی و عملیاتی پروژه است. این مطالعه به طور کلی تمام جنبه های پروژه مانند کارخانه، کشاورزی، هزینه ها، بازار، منابع انسانی، سازمان، مدیریت و غیره را پوشش می دهد.

مطالعات امکان سنجی ممکن است شامل ارزیابی حوزه های کلیدی زیر باشد:

- a. منابع طبیعی شامل توپوگرافی، خاک، آب، آب و هوا و تناسب زمین. این اطلاعات برای تخمین تولید محصول و همچنین شکل، اندازه و خواص فیزیکی پروژه استفاده می شود.
- b. دانش کشاورزی شامل برنامه ریزی و تکثیر مناسب بذر، نیازهای کودی و مشکلات آفات و بیماری های علف کش، امکانات تحقیق و توسعه،
- c. تولیدات کشاورزی شامل برنامه ریزی توسعه کشاورزی و شناسایی سیستم های تولید پایدار مناسب برای پروژه.
- d. مکانیزاسیون مزرعه، شامل توسعه مناسب زمین، برآورد هزینه سرمایه و عملیات برای تولید محصول، برداشت و حمل و نقل.
- e. جوامع، از جمله مدل های توسعه برای کشاورزان محلی، پروژه های حمایتی جامعه و استراتژی های تأمین مالی مناسب.
- f. محیط زیست، از جمله رعایت استانداردهای زیست محیطی و برنامه های مدیریت زیست محیطی وام دهندگان و دولت ها.
- g. بازارها شامل ترکیب محصول، قیمت گذاری، استراتژی بازاریابی و تدارکات.
- h. کارخانه، شامل تعریف محصول و محصول فرعی، طراحی جریان فرآیند، تعادل جرم، مشخصات کارخانه، مدیریت انرژی، بسته بندی، ذخیره سازی و بازفرآوری فاضلاب و پساب.
- i. منابع انسانی شامل برنامه ریزی و هزینه یابی نیروی کار، آمار اشتغال، نمودارهای سازمانی و آموزش.
- j. زیرساخت ها شامل جاده ها، زیرساخت های اجتماعی و اسکان و تسهیلات کارکنان.
- k. تجزیه و تحلیل مالی، شامل ساختارهای مالی، سرمایه و هزینه های عملیاتی، مدل سازی مالی، تحلیل حساسیت و شاخص های کلیدی اقتصادی مانند نرخ بازده داخلی (IRR).
- l. نتایج اصلی تحقیق معمولاً یک «طرح توسعه» است که طرحی را برای اجرای پروژه ارائه می کند و یک «سند قابل بانک» است که می توان از آن در هنگام استقراض برای پروژه استفاده کرد.
- m. تدوین طرح جامع جامع بر اساس تحقیقات فوق الذکر

. تحقیقات کشاورزی و نامه آدرس اینترنتی برای اطلاعات (2)

- 1) Moving Towards Sustainability: The Livestock Sector and the World Bank
- 2) Abonnieren | Internationales Institut für Nutztierforschung
- 3) Standorteignungsanalyse für potenzielle landwirtschaftliche Flächen mit räumlicher Fuzzy-Multikriterien-Entscheidungsanalyse auf regionaler Ebene unter semiariden terrestrischen Ökosystemen | Wissenschaftliche Berichte
- 4) new_methods_for_feasibility_studies_on_establishment_wageningen_university_and_research_266401.pdf
- 5) Farm Plan Book Update_Web Version.pdf